

OCHRANA OBYVATELSTVA PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

Mgr. Bohumír MARTÍNEK, Ph.D.

KLASIFIKACE MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Rozlišují se dva základní typy mimořádných událostí:

- **1. Přírodní (*živelní pohroma*)** představuje následky geofyzikálních procesů v litosféře (zemské kůře), biosféře (zemském povrchu), hydrosféře (mořích a jezerech) nebo atmosféře (ovzduší).
- Je definována jako velké, zpravidla náhle a nečekaně se objevující neštěstí, zkáza, zpusťošení či škoda způsobená živlem. **Živlem** se rozumí prudký, neovladatelný přírodní jev či přírodní síla, která má zpravidla ničivé a zhoubné účinky.
- Vedle pojmu „živelní pohroma“ se objevuje rovněž termín „přírodní katastrofa“.

KLASIFIKACE MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

- 2. **Civilizační (*antropogenní katastrofa, havárie*)** vzniká činností člověka a představuje nežádoucí provozní příhodu (nehodu, hromadné neštěstí), při níž dochází k poškození strojů, budov, různých provozních, technologických, skladovacích a dalších zařízení, vozidel, letadel, lodí a dalších prostředků.
- Odborná literatura dále uvádí pojmy „průmyslová havárie“, „provozní havárie“, „technická havárie“ aj.
- patří zde i **terorismus a válka.**

KLASIFIKACE MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

- **Zvláštním druhem mimořádných událostí** jsou např. epidemie, některé zoonózy (epizootie, epifytie), u kterých je nutné přijímat opatření k ochraně obyvatelstva
- Když známe příčinu a působení určitého jevu, dokážeme vyhodnotit jeho následky,
- To umožňuje najít cesty jak tyto následky minimalizovat, resp. jaká opatření přijmout k rychlému odstranění následků a ke zmírnění dopadů na obyvatelstvo

Opatření ke zmírnění dopadů mimořádných událostí na obyvatelstvo

- Zřízení a provozování systému varování a tísňového informování obyvatelstva a vyzoomění orgánů krizového řízení a složek IZS.
- Včasné, rychlé a správné předávání informací o reálně hrozící nebo již vzniklé mimořádné události.
- Příprava a použití prostředků ochrany dýchacích cest a povrchu těla, zejména improvizovaných.
- Plánování a organizace evakuace ohroženého obyvatelstva do bezpečných oblastí.
- Využití vhodných prostorů k ukrytí.

Opatření ke zmírnění dopadů mimořádných událostí na obyvatelstvo

- Zdravotnická pomoc všech stupňů a hygienická opatření k prevenci a likvidaci epidemií a dalšího zdravotního ohrožení.
- Prevence a likvidace požárů.
- Vyprošťování zavalených osob.
- Zabezpečení zásobování vodou, potravinami, energií, hygienickými a desinfekčními prostředky.

Opatření ke zmírnění dopadů mimořádných událostí na obyvatelstvo

- Humanitární a další formy pomoci.
- Zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti, regulace dopravních opatření.
- Záchrana majetku, hospodářského a domácího zvířectva.
- Odstraňování následků mimořádných událostí.
- Další opatření podle konkrétní situace.

POVODNĚ A ZÁPLAVY

Povodeň je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodního toku nebo jiných povrchových vod, při kterém již voda zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody.

Základní právní normou je zákon č.254/2001, o vodách (**vodní zákon**)

- Přírozená povodeň - povodeň způsobená přírodními jevy, zejména dešťovými srážkami, táním sněhu nebo rozmrzáním ledu. Časté jsou přívalové povodně.
- Zvláštní povodeň – povodeň způsobená poruchou vodního díla, která může vést až k havárii (protržení hráze, porucha vypustných zařízení při odtoku vody)

POVODNĚ A ZÁPLAVY

Stupně povodňové aktivity (§ 70 vz)

vyjadřují míru povodňového nebezpečí vázána na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy, průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, **případně mezní nebo kritické hodnoty z hlediska bezpečnosti VD**

- **první stupeň (stav bdělosti)** - nebezpečí přirozené povodně, dosažení mezních hodnot sledovaných jevů z hlediska bezpečnosti díla
- **druhý stupeň (stav pohotovosti)** - nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, **překročení mezních hodnot sledovaných jevů na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti**
- **třetí stupeň (stav ohrožení)** - nebezpečí škod většího rozsahu, ohrožení životů, **dosažení kritických hodnot sledovaných jevů na vodním díle se zahájením nouzových opatření**

OCHRANA OBYVATELSTVA PŘI POVODNI

Kritéria nebezpečí povodní:

- Je-li krajina zaplavena do metrové výše a rychlost proudu převyšuje 1 m/s, jsou ohroženi lidé.
- Stoupne-li výška hladiny na 3 m (nad úroveň krajiny), jsou již bořeny domy.

Řízení a plánování ochrany před povodněmi

Řízení zabezpečují povodňové orgány.

Mimo povodeň:

- Orgány obcí
- Obecní úřady s rozšířenou působností
- Krajské úřady
- MŽP

Při povodni (II. A III.SPA) – povodňové komise obcí, ORP, krajů a Ústřední povodňová komise

Řídí se povodňovými plány obcí, ORP, krajů nebo Povodňovým plánem ČR (zpracovává MŽP ve spolupráci s Mze a dalšími resorty, zejména MV)

Ochrana obyvatelstva při povodni

Ochranu dělíme na:

- preventivní opatření,
- zajištění předpovědní a hlásné služby
- opatření k zajištění ochrany při **II. SPA**, včetně provádění **zabezpečovacích** prací
- bezprostřední ochrana při **III. SPA**, včetně provádění **záchranných** prací
- opatření po povodni.

Preventivní opatření

- zahrnuje zpracování povodňových plánů,
- stanovování zátopových území,
- přípravu účastníků povodňové ochrany i obyvatelstva.

Patří zde i:

- regulace výstavby objektů v zátopových územích,
- zalesňování svahů,
- výstavba retenčních kanálů a nádrží, úpravy na vodním toku.

Na řece se budují **vodní díla** (přehrady, poldry) a v záplavovém území se vymezují území určená k rozlivům povodní, která vodu zadržují a povodeň zmírňují.

Poldr – vysušené území chráněné hrází

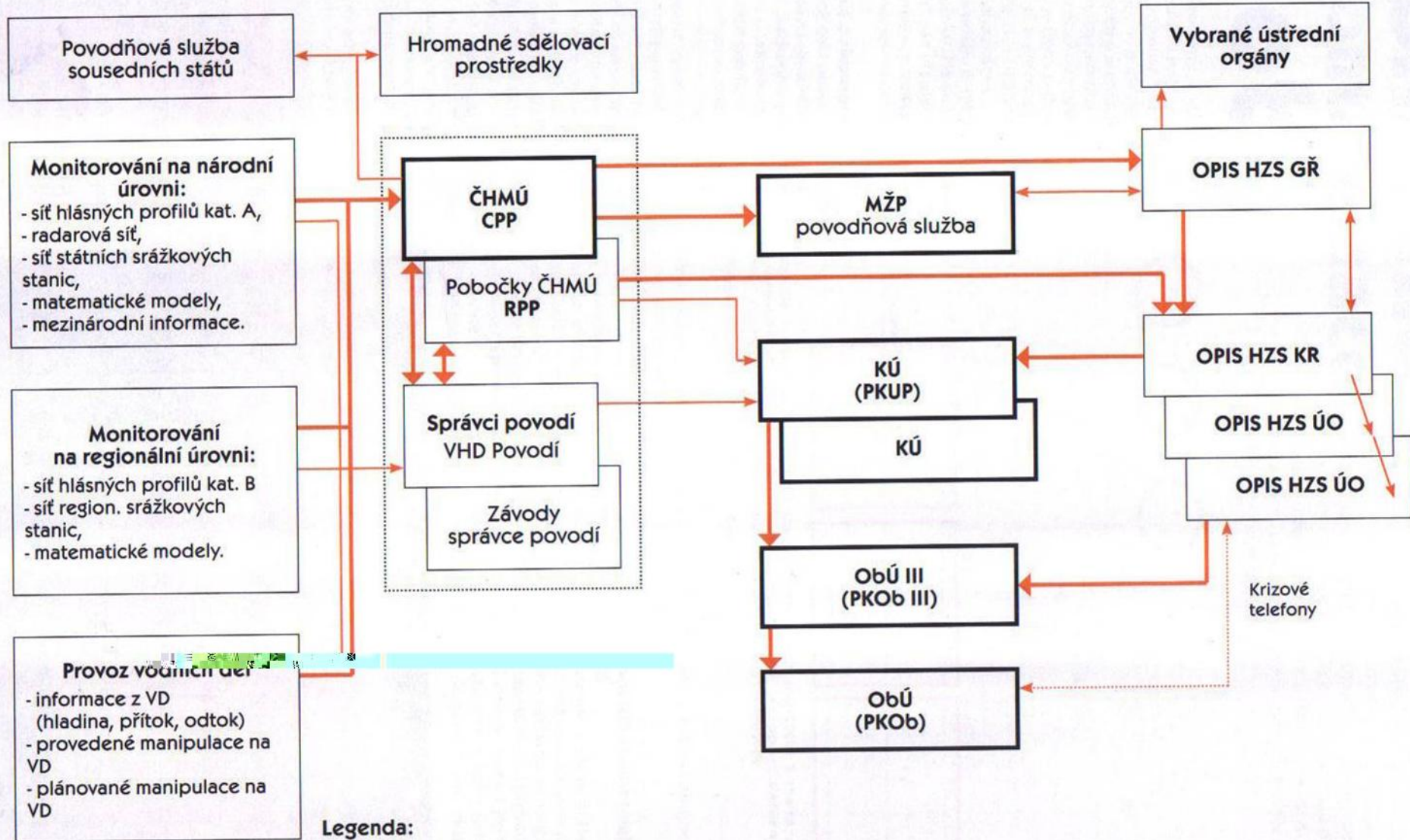

Zajištění předpovědní a hlásné služby

Předpovědní povodňová služba:

- informuje o možnosti vzniku povodně a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech
- zabezpečuje ji Český hydrometeorologický ústav ve spolupráci se správci povodí

Schéma přenosu informací předpovědní povodňové služby

Zajištění předpovědní a hlásné služby

Hlásná povodňová služba:

- zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku
- informuje o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocování a k řízení opatření na ochranu před povodněmi
- organizují ji povodňové orgány obcí a ORP
- Je aktivována při I.SPA

Opatření k zajištění ochrany při II.SPA

- aktivují se účastníci ochrany před povodněmi,
- uvádějí se do pohotovosti prostředky na **povodňové zabezpečovací práce**,
- provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu.

Povodňové zabezpečovací práce:

- zajišťují správci vodních toků na vodních tocích a vlastníci dotčených objektů, případně další podle povodňových plánů nebo na příkaz povodňových orgánů.
- Zabezpečovací práce jsou koordinovány s příslušným správcem povodí na celém vodním toku nebo v celém povodí (aby záchrana jednoho místa nezpůsobila škody jinde)

Povodňové zabezpečovací práce

Zahrnují:

- zajištění průchodnosti vodních toků,
- odstraňování naplaveného materiálu z nepřístupných míst,
- rozrušování ledových ker a nápěchů,
- odstraňování konstrukcí bránících průtoku vody
- výstavba protipovodňových hrází a mobilních hrazení,
- provizorní oprava a utěsňování narušených hrází vodních děl a hrazení vodních toků
- opatření proti zabránění znečištění vod.

OCHRANA OBYVATELSTVA PŘI II.SPA

Při II.SPA je úkolem obyvatelstva:

- zajistit poslech hromadných informačních prostředků
 - připravit těsnicí materiál na utěsnění nízko položených míst domu a ucpávky kanalizace (pytle s pískem, těsnicí fólie, těsnicí desky a další stavební materiál).
 - informovat se o způsobu a místě případné evakuace
- Dále postupovat podle pokynů povodňových orgánů či složek IZS

Ochrana obyvatelstva při III.SPA

Hlavní činností jsou **povodňové záchranné práce**

- jsou to technická a organizační opatření, která jsou prováděna v bezprostředně ohrožených nebo již zaplavených územích

Cílem je:

- záchrana životů (osob ohrožených z vody nebo nepřístupných míst)
- evakuace obyvatelstva a zvířat, zajištění nouzového přežití,
- zachraňování majetku, včetně zvířat, kulturních hodnot a jeho přemístění mimo ohrožené území
- Zabránění vzniku dalších nebezpečí např. odčerpávání vody, zabránění vnikání vody do objektů

OCHRANA OBYVATELSTVA PŘI III. SPA

Při III.SPA je úkolem obyvatelstva:

- Připravit si (mít připravené) evakuační zavazadlo , popřípadě vozidlo
- Přemístit cenný nábytek, potraviny a NL do vyšších pater
- Připravit vyvedení hospodářských zvířat
- Připravit rodinu a domácí zvířata k evakuaci
- Odstranit nebo řádně zajistit snadno odplavitelný materiál
- Při zaplavování domu odpojit přívod elektrického proudu, uzavřít hlavní přívod plynu a vody
- Při nedostatku času se okamžitě přesunout na místo (vyvýšené), které nebude pravděpodobně zatopeno.
- Při evakuaci zabezpečit dům či byt - dveře, okna.

ZÁSADY ČINNOSTI OBYVATELSTVA PO POVODNI (PO NÁVRATU)

- nechat si zkontrolovat obydlí (statika, obyvatelnost, rozvody energií, stav kanalizace a rozvodů vody)
- likvidovat zasažené potraviny, uhynulé zvířectvo
- informovat se o místech humanitární pomoci
- informovat se o místech pomoci při obnově území (finanční pomoc, poskytování sociálních dávek)
- při obnově studní a zdrojů pitné vody se řídit pokyny odborníků
- kontaktovat pojišťovnu a ohlásit pojistnou událost
- pokud je to možné účastnit se likvidace následků povodně v obci

ATMOSFÉRICKÉ PORUCHY

Nebezpečí pro člověka vznikají vlivem silného větru, blesku, hurikánu, tornáda, silných mrazů, sněhových kalamit a extrémních teplot.

Vítr

Vítr, čili proudění vzduchu, vzniká v důsledku vyrovnávání tlaku vzduchu v různých oblastech. Čím větší jsou rozdíly, tím je větší vítr.

Vítr sám o sobě nepředstavuje pro člověka bezprostřední nebezpečí. Nebezpečný se stává se zvyšováním své intenzity a rychlosti zejména působením na předměty a objekty v okolí člověka. Může lámat větve, vyvracet stromy, ničit budovy, elektrické vedení, telefonní linky apod.

VÍTR

Rychlost větru se udává v m/s nebo km/h. Vítr začíná dělat škody od rychlosti 20 m/s (cca 70 km/h). Středoevropský rekord v rychlosti nárazů větru drží stanice na Skalnatém plese (Slovensko), a to 78,6 m/s. Člověk se udrží na nohou do rychlosti 36 m/s (145 km/h). Při rychlosti 44 m/s může být člověk vyzdvižen a nesen větrem.

- Na začátku minulého století navrhl námořní admirál Beaufort stupnici pro vyjadřování síly větru, kterou používáme dodnes.
- Beaufortova stupnice byla vytvořena počátkem 19. století kontraadmirálem Francisem Beaufortem. Slouží k odhadu rychlosti větru podle jeho snadno pozorovatelných projevů na moři či souši. Beaufortova stupnice má dvanáct stupňů.

BEAUFORTOVA STUPNICE

- Nultý stupeň (0–0,2 m/s; 0–1 km/h)
 - **bezvětrí**, kouř stoupá svisle vzhůru
- První stupeň (0,3–3,5 m/s; 1–5 km/h)
 - **vánek**, kouř už nestoupá úplně svisle,
- Druhý stupeň (1,6–3,3 m/s; 6–11 km/h)
 - **slabý vítr**, vítr je cítit ve tváři, listí šelestí,
- Třetí stupeň (3,4–5,4 m/s; 12–19 km/h)
 - **mírný vítr**, listy a větvičky v pohybu, vítr napíná prapory
- Čtvrtý stupeň (5,5–7,9 m/s; 20–28 km/h)
 - **dosti čerstvý vítr**, vítr zvedá prach a papíry, pohybuje větvičkami a slabšími větvemi

BEAUFORTOVA STUPNICE

- Pátý stupeň (8,0–10,7 m/s; 29–38 km/h)
 - **čerstvý vítr**, hýbe listnatými keři, malé stromky se ohýbají
- Šestý stupeň (10,8–13,8 m/s; 39–49 km/h)
 - **silný vítr**, pohybuje silnějšími větvemi, telegrafní dráty sviští, nesnadné je používat deštník
- Sedmý stupeň (13,9–17,1 m/s; 50–61 km/h)
 - **prudký vítr**, pohybuje celými stromy, chůze proti větru obtížná
- Osmý stupeň (17,2–20,7 m/s; 62–74 km/h)
 - **bouřlivý vítr**, láme větve, vzpřímená chůze proti větru je již nemožná
- Devátý stupeň (20,8–24,4 m/s; 75–88 km/h)
 - **vichřice**, menší škody na stavbách

BEAUFORTOVA STUPNICE

- Desátý stupeň (24,5–28,4 m/s; 89–102 km/h)
 - **silná vichřice**, na pevnině se vyskytuje zřídka, vyvrací stromy a ničí domy
- Jedenáctý stupeň (28,5–32,6 m/s; 103–117 km/h)
 - **mohutná vichřice**, rozsáhlé zpuštění plochy
- Dvanáctý stupeň (od 33,7 m/s; 118–133 km/h) – **orkán**, ničivé účinky

SILNÝ VÍTR

- **Hurikány** jsou mohutné bouře, tzv. tropické cyklony, které mají různé místní názvy, například **hurikán** se nazývají v oblasti Karibského moře a Mexického zálivu (Atlantik), **tajfun** se jim říká v západním Pacifiku a **cyklon** v Indickém oceánu a v okolí Austrálie. Rychlost větru dosahuje 120 a více km za hodinu.
- **Tornádo** je vzdušný vír menších rozměrů v horizontální rovině, který trvá od několika sekund až do desítek minut. Oproti hurikánu má výrazně silnější intenzitu a dokáže způsobit značné lokální škody. Ve víru může podle odhadů dosáhnout rychlosti až 300 m/s (více než 1000 km/h)
Tornádo nejčastěji vidíme jako silně rotující „chobot“, „sloup“, „nálevku“ či „trychtýř“, který visí ze spodní základny bouře.

OCHRANA OBYVATELSTVA PŘED SILNÝM VĚTREM

- zabezpečit předpovědní a hláskou službu,
- varování a informování obyvatelstva
- v případě postižení území zabezpečit poskytnutí zdravotnické pomoci a nouzového ubytování pro osoby bez přístřeší
- řešit likvidaci následků mimořádné události.
- sledovat zprávy v hromadných informačních prostředcích.

OSOBNÍ OCHRANA PŘED SILNÝM VĚTREM

- Opustit venkovní místa, kde hrozí pády stromů, předmětů ze střech, elektrického vedení
- Zavřít okenice, popř. zatlouct
- Ukrýt se ve sklepních prostorech a při dostatku času provést úpravy k zesílení jejich ochranných vlastností
- Za jízdy autem snížit rychlost

BLESK

Je to viditelný elektrický výboj mezi dvěma oblaky nebo mezi oblakem a zemí,

- hledá pro sebe nejkratší a nejvhodnější cestu do země, a proto nejčastěji zasáhne nejvyšší nebo nejlépe vodivé objekty v krajině.
- bouřka je nejvíce nebezpečná do vzdálenosti 3 km (tj. zhruba 9 sekund mezi bleskem a hřměním)
- nebezpečná je však i do vzdálenosti 10 km (tj 30 sekund mezi bleskem a hřměním)

BLESK

- Za bouřky není žádné místo absolutně bezpečné
Největší nebezpečí zásahu bleskem hrozí:
- při pobytu na otevřeném terénu
- na vyvýšených místech
- v bezprostřední blízkosti železných konstrukcí (sloupy elektrického vedení), vysokých osamocených stromů nebo vodních ploch

Nikdy se neopírat o zed' či skalní stěnu.

BLESK

Bezpečný úkryt před bleskem:

- budovy s ocelovou nebo železobetonovou konstrukcí a všechny stavby vybavené a chráněné kovovým bleskosvodem (umístění - nejvyšší bod budovy, spojený silným vodičem se zemí,)

OCHRANA PŘED BLESKEM

Pokud nás bouřka zastihne v budově:

- zavřeme okna, zdržujeme se uprostřed místnosti na suchém místě, dále od kamen, vodovodu, elektrického vedení, zásuvek, elektrických spotřebičů a telefonů,
- abychom zabránili poškození domácích přístrojů, je nejlepší je za bouřky vypnout ze sítě, zejména ty, jejichž součástí je obrazovka,
- nesaháme na zařízení koupelen, vzhledem k tomu, že kovové vodovodní a odpadové trubky mohou vést elektrinu, nepouštíme vodu.

OCHRANA PŘED BLESKEM

Pokud nás bouřka zastihne ve volném prostoru:

- přerušit chůzi a další činnosti a vyhledat spolehlivý úkryt,
- nezůstávat ve skupině,
- vyhýbat se volným otevřeným prostranstvím,
- vyhledat příkop nebo prohlubeň a v podřepu s nohama a rukama u sebe („krokové napětí“)
- neschovávat se pod různými převisy (skalními či půdními), hrozí velké riziko zasažení bleskem,
- vyhýbat se vodním plochám;
- zcela nevhodným úkrytem jsou malá stavení bez hromosvodu nebo velká stavení s porušenou statikou.

OCHRANA PŘED BLESKEM

Pokud nás bouřka zastihne v autě:

- zůstaneme uvnitř,
- dveře a okna necháme zavřená,
- plechová karoserie nám poskytne dostatečnou ochranu,
- Nevystupujeme z auta, zejména jsou-li pneumatiky a vozovka ještě suché, protože v okamžiku výstupu se můžeme stát „uzemněním“ auta (bleskosvodem)

První pomoc při úrazech bleskem je jako při úrazech způsobených elektrickým proudem a při popáleninách.

Často je nezbytné použít umělé dýchání, srdeční masáž a protišoková opatření.

HAVÁRIE S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

- Základní právní normou je zákon č.59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky

Z hlediska ochrany obyvatelstva v zónách havarijního plánování v okolí provozovatelů „chemických“ objektů“

- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení ZHP a o rozsahu a způsobu vypracování vnějšího havarijního plánu

HAVÁRIE S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

Havárie s únikem nebezpečných látek je:

- mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu nebo zařízení, v němž je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována,
- vede k bezprostřednímu nebo následnému závažnému poškození nebo ohrožení života a zdraví občanů, hospodářských zvířat, životního prostředí nebo ke škodě na majetku.

OHROŽENÍ ČLOVĚKA PŘI ÚNIKU NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

- Nejčastější způsob vniknutí toxické látky do organismu představuje při haváriích **vdechnutí** plynů nebo par (**tzv. inhalační expozice**)
- **účinek toxické látky** závisí na celkové dávce, která je přibližně dána koncentrací toxické látky v ovzduší a dobou vdechování
- základní a hlavní způsob, jak snížit riziko ohrožení člověka: co nejdříve **zamezit nebo alespoň maximálně snížit styk nebezpečné látky s organismem.**

ŠÍŘENÍ NEBEZPEČNÝCH LÁTEK PŘI HAVÁRIÍCH

Průměrná **molekulová hmotnost** vzduchu je **29**. Plynné látky s molekulovou hmotností nižší než 29 jsou lehčí než vzduch, a proto budou unikat vzhůru do ovzduší. Naopak plyny těžší než vzduch zůstávají u země.

- *Např. chlor tvořící molekulu Cl_2 má relativní molekulovou hmotnost 71. Při havárii zásobníku s chlorem bude tedy velmi nebezpečné jeho šíření při zemi a nemůžeme předpokládat jeho brzký únik do vyšších sfér ovzduší.*
- *Bezprostředně po únicích amoniaku (molekulová hmotnost 17) vzniká těžká mlha, která se shromažďuje v prohlubních terénu, proniká do podzemních prostorů a kanalizačních systémů*
Většina plynů a par se po haváriích drží při zemi.

OCHRANA OBYVATELSTVA PŘI HAVÁRII S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

- varování obyvatelstva a vyrozumění odpovědných orgánů
- poskytování tísňových informací
- evakuace obyvatelstva (při dlouhodobém zamoření)
- zabezpečení nouzového přežití evakuovaných
- dekontaminace osob, objektů, dopravních prostředků, terénu
- monitorování situace
- regulace pohybu osob a dopravních prostředků
- zdravotnická pomoc
- opatření k ochraně hospodářských zvířat
- regulace distribuce a používání potravin, krmiv a vody, opatření při úmrtí osob v zamořeném území
- zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti

ZÁSADY CHOVÁNÍ OBYVATELSTVA PŘI HAVÁRII S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

Závisí na místě, kde se osoba nachází v době havárie.

- **Obecně lze uvést**, že při úniku látky těžší než vzduch je základní ochrannou činností zejména **improvizovaná individuální ochrana a ukrytí ve vyšších patrech budov**

Na volném prostranství:

- nepřibližovat se k místu havárie,
- vyhledat úkryt ve vyšších patrech nejbližších budov,
- není-li poblíž žádný úkryt, co nejrychleji ohrožené místo opustit s ohledem na směr větru,
- podle možností použít prostředky improvizované ochrany očí, dýchacích cest a povrchu těla, minimálně zakrýt dýchací cesta kapesníkem či textilií nejlépe navlhčenou

ZÁSADY CHOVÁNÍ OBYVATELSTVA PŘI HAVÁRII S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

V bytech (v uzavřených prostorách, zaměstnání, veřejných budovách,...):

- budovu neopouštět,
- podle možností se dostat do vyšších podlaží, do místností odvrácených od místa havárie, nikdy nesestupovat do míst pod úrovní terénu,
- zamezit proudění vzduchu (uzavřít okna, dveře, vypnout ventilaci a klimatizaci, utěsnit skuliny okolo oken a dveří lepící páskou, plastovými materiály, textilem a podobně),

ZÁSADY CHOVÁNÍ OBYVATELSTVA PŘI HAVÁRII S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

V dopravních prostředcích:

- uzavřít okna a další otvory, vypnout ventilaci, topení, klimatizaci,
- v prostředcích hromadné přepravy osob použít prostředky improvizované ochrany očí a dýchacích cest, minimálně zakrýt dýchací cesta kapesníkem či textilií nejlépe navlhčenou
- v osobním automobilu podle situace buď co nejrychleji opustit ohrožené místo, použít prostředky improvizované ochrany očí a dýchacích cest, nebo vyhledat úkryt ve vyšších patrech nejbližších budov.

TERORISMUS

- Původ slova teror je z latiny a je odvozeno od slova terreo = strašit, děsit, vylekat, ale hlavně otrást
- Terorismus má vždy mnoho příčin a motivací. Obecně je primárně ideologickou manipulací a sekundárně obchodní spekulací s organizovanou skupinou lidí, s cílem radikální změny, ovládnutí nebo zničení určitého společenského systému.
- Terorismus je použití síly nebo násilí proti osobám nebo majetku ke zhanobení trestních práv státu pro účely zastrašování, donucování nebo výkupného.
- Teroristé často užívají výhružky a vytvářejí obavu mezi veřejností, pokoušejí se přesvědčit občany, že jejich vláda je bezmocná vůči terorismu, a tím dostat okamžitou publicitu.

Teroristické útoky

Jsou nejčastěji doprovázeny použitím:

- výbušnin
- mohou být doprovázeny i použitím jaderných, radiologických, chemických a biologických zbraní, látek a prostředků.
- Od toho se odvíjí opatření k ochraně obyvatelstva, které se nachází v místě útoku nebo jeho okolí. Přitom se musí vzít v úvahu i charakter místa útoku (nádraží, vlak, autobus, obchodní dům, škola apod.)

Opatření ochrany obyvatelstva při použití výbušnin

- varování a informování obyvatelstva a vyrozumění odpovědných orgánů
- zamezení případného šíření ohně,
- uzavření prostoru útoku,
- včasné vyvedení osob z ohrožených míst z důvodu požáru nebo nebezpečí zřícení zbytků poškozeného objektu (může hrozit i únik plynu, zasažení elektrickým proudem atd,)

Opatření ochrany obyvatelstva při použití výbušnin

- poskytnutí lékařské pomoci
- zabezpečení nouzového přežití osobám bez přístřeší (např. při výbuch v hotelu, domě atd.),
- odstraňování následků s důrazem na zamezení druhotných účinků
- zamezení vstupu osobám, které neprovádí záchranné a likvidační práce (problematické, v případě, že půjde o rodinné příslušníky postižených osob)

Základní pravidla chování obyvatelstva po teroristickém útoku

- Zachovat klid, snažit se o sebekontrolu zejména při opouštění prostoru útoku (ne všichni se budou pohybovat stejně rychle – staří, ranění, děti,..)
- Při zranění zůstat na místě pokud nehrozí další nebezpečí
- Zavolat na tísňovou linku (112) – co se stalo, co je s lidmi, kde se to stalo a svůj kontakt
- Sledovat informace personálu v místě útoku popř. záchranářů

Základní pravidla chování obyvatelstva po teroristickém útoku

- Podle možností poskytovat pomoc raněným a handicapovaným
- Pokud není zraněn zbytečně se v místě útoku nezdržovat
- Použít jednoduchou improvizovanou ochranu dýchacích cest (kapesník, textilií nejlépe navlhčenou) popř. očí – silonový sáček apod.
- Poskytovat informace o útoku či útočnicích orgánům činným v trestním řízení a o následcích záchranářům (místa kde jsou ranění,...)

ANONYMNÍ OZNÁMENÍ O ULOŽENÍ BOMBY, TŘASKAVINY, POUŽITÍ NEBEZPEČNÉ LÁTKY

Je směřováno tam, kde se nachází mnoho lidí, protože je zaměřeno na vyvolání strachu.

Je třeba počítat s tím, že anonymní výhrůžka může být uskutečněna.

- událost oznámíme na linku 158, 150 nebo 112
- opustíme ohroženou budovu a následujeme ostatní evakuované nebo se vzdálíme co nejdále od tohoto místa.
- nezdržujeme se v blízkosti možného ohrožení
- při odchodu z budovy vezmeme s sebou osobní doklady a dodržujeme pokyny bezpečnostních složek.